

Надруковано: Слободяник, Ю. Б. Інформаційне забезпечення стабільної роботи підприємств пасажирського автотранспорту [Текст] / Ю. Б. Слободяник // Праці Четвертої міжнародної наукової конференції студентів та молодих учених “Управління розвитком соціально-економічних систем: глобалізація, підприємництво, стале економічне зростання”. – Донецьк : ДонНУ, 2003. – С. 286-288.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ ПАСАЖИРСЬКОГО АВТОТРАНСПОРТУ

Слободяник Ю.Б.

Плікус І.Й.

Українська академія банківської справи, м.Суми

Головною проблемою підприємств пасажирського автотранспорту при переході до нових форм господарювання стала проблема забезпечення їх стабільної роботи. Остання залежить від багатьох зовнішніх та внутрішніх чинників, в тому числі й від наявності ефективно функціонуючого фінансового механізму.

Застарілі методи організації роботи та фінансування, що пасажирські АТП отримали у спадок від колишнього СРСР, не дозволяють їм повною мірою адаптуватися до ринкових умов. Управління підприємством на сучасному етапі вимагає гнучкої організації виробництва послуг та наявності й розвитку адекватного інструментарію управління фінансами. Система управління фінансами підприємства має розглядатися як складна, відкрита, динамічна система, що саморегулюється та саморозвивається. Вона має істотний вплив на роботу підприємства та вимагає ефективного регулювання, аналізу та контролю.

Інформаційне забезпечення системи управління фінансами будь-якого підприємства (в тому числі і автотранспортного) набуває особливого значення в сучасних умовах, які характеризуються станом невизначеності та постійних і швидких змін. Наявність, доступність та своєчасність необхідної інформації дозволяє керівництву підприємства приймати зважені та ефективні рішення. До того ж, можливість своєчасно скористатися інформацією в деяких випадках має вирішальне значення для стабілізації стану підприємства та його подальшого розвитку. Таким чином, проблема побудови нових моделей інформаційного забезпечення фінансової системи підприємств є сьогодні достатньо актуальною.

Особливо гостро зазначена проблема відсутності належної системи інформаційного забезпечення відчувається на підприємствах пасажирського автотранспорту. Це викликано тим, що галузь з самого початку розвивалась в умовах майже повної відсутності конкуренції. Конкурентні умови, які інтенсивно розвиваються останнім часом, вимагають від перевізників швидкого та гнучкого реагування та пристосування до змін кон'юнктури ринку. А це неможливо без належної інформаційної підтримки. Адже фінансовий механізм не може ефективно працювати за відсутності надійної інформаційної бази.

Слід зазначити, що для забезпечення процесу прийняття рішень на будь-якій стадії виробництва автопослуг потрібні різні види інформації. Вони відрізняються одне від одного в залежності від потенційних користувачів та призначення. Так, зазвичай виокремлюють наступні види інформації: оперативно-виробнича, оперативно-технічна,

планова; облікові, звітні та статистичні дані. Але це не вичерпний перелік всіх видів інформації, яка потрібна для прийняття рішень в процесі діяльності підприємства.

Тому для всебічного охоплення, обробки, розподілу, контролю інформаційних потоків потрібна детальна розробка системи інформаційного забезпечення роботи підприємства. Така система дозволить вчасно отримати оперативні дані, буде сигналізувати про відхилення фактичних результатів від прогнозованих, допоможе виявити причини цього та знайти способи ефективного реагування на ситуацію, що склалася.

Система інформаційного забезпечення, на нашу думку, повинна базуватися на наступних основних принципах:

1. *Принцип достатності та надійності інформації.* Для прийняття ефективних управлінських рішень потрібна якісна інформація. Під якістю інформації в даному випадку ми розуміємо високу достовірність та необхідну точність даних. Завжди повинно бути відомим джерело отриманої інформації та його надійність.

2. *Принцип доступності інформації.* Полягає в зменшенні часу на отримання необхідних даних та можливості швидкого доступу до інформації користувачів, яким вона призначена.

3. *Принцип комплексності.* Розвиток системи інформаційного забезпечення, як і будь-якої іншої системи, неможливий без узгодження всіх елементів її структури. Тільки за таких умов можлива реалізація призначення цієї системи – створення бази для прийняття ефективних управлінських рішень.

4. *Принцип наступності.* Кожна наступна розроблена інформаційна модель не повинна порушувати або кардинально змінювати критерії, які було покладено в основу системи інформаційного забезпечення. Порушення цього принципу неприпустиме, оскільки призведе до порушення принципу достатності та надійності інформації.

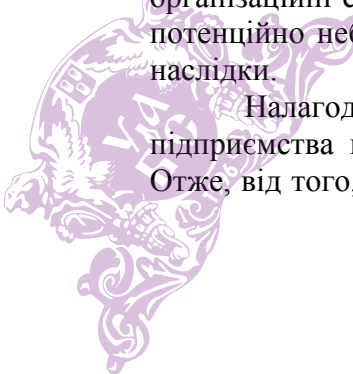
5. *Принцип імовірності помилок.* Необхідно брати до уваги, що потік інформації дуже значний (а також кількість користувачів та рішень, які приймаються на основі отриманої інформації). Тому завжди потрібно враховувати імовірність помилок та ризику, що з цим сполучені. Адже недостовірність початкової інформації призводить до неправильної оцінки ситуації та прийняття неадекватних рішень, що може спричинити порушення стабільності роботи, а в гіршому випадку – навіть крах.

6. *Принцип гнучкого реагування.* В мінливих ринкових умовах підприємство для забезпечення стабільної роботи має швидко відреагувати на всі зміни оточуючого середовища (чи то збільшення цін на паливо, різке коливання пасажиропотоку, чи зміни в той чи інший бік регульованих тарифів). Від здатності гнучкого реагування на зміну умов залежить подальше виживання підприємства.

Зазначимо, що необхідність збирання, систематизації та обробки значних об'ємів інформації різноманітного характеру (як фінансового, так і іншого) потребує створення автоматизованих засобів проведення аналізу та прийняття управлінських рішень. Для цього необхідно організувати систематичне спостереження та оперативну оцінку даних, що надходять.

Інформаційна модель, що створюється для забезпечення прийняття ефективних управлінських рішень, повинна містити в собі стратегічні облік, планування, аналіз та контроль. Також повинен бути чітко відпрацьований механізм, який має забезпечувати організаційні структури підприємства інформацією про звичайний стан об'єкту та про потенційно небезпечні коливання й відхилення від цього стану, а також про можливі наслідки.

Налагоджена модель інформаційного забезпечення фінансової системи підприємства може відігравати вирішальну роль в прийнятті управлінських рішень. Отже, від того, наскільки керівництво підприємства розуміє цю роль та приділяє увагу

розробці такої моделі, залежить якість та швидкість рішень, що приймаються, та ефективність роботи всього підприємства в цілому.

Таким чином, запропоновану модель варто розглядати не просто як черговий аналітичний захід. Вона має сенс і виконує покладені на неї функції тільки за умови зваженого підходу з боку керівництва підприємства: визначення принципів; постановки цілей та задач інформаційних досліджень; визначення кола користувачів та об'ємів необхідної інформації тощо. За таких умов впровадження моделі інформаційного забезпечення фінансової системи підприємства відбудеться кількісна та якісна оцінка прийнятих управлінських рішень, що мають стати базою забезпечення стабільної роботи підприємства.

Державний вищий навчальний заклад
“УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ”

State Higher Educational Institution
“UKRAINIAN ACADEMY OF BANKING
OF THE NATIONAL BANK OF UKRAINE”

